

Architektonické ragby

Architekti nebojují za své dobré domy jen v Praze, i když by se tomu tak někdy zdálo. Příkladem je i ostravský ateliér Atos-6 a jeho reprezentant Radim Václavík.

2

Studoval jste v Brně, praxi jste získal v Českých Budějovicích, ale nakonec jste se vrátil do rodného kraje...

V Brně jsem studoval, protože to byla tehdy jediná škola na Moravě, kde se architektura dala studovat. Tam jsem poznal Jirku Stráneckého. Rozvolnil jsem si studium a nastoupil do Ateliéru 8000. Bylo to v úžasné, mimořádné době těsně po revoluci, v raných 90. letech. Tehdy se rozjžděl projekt českobudějovické ČSOB, dosud vlastně nepřekonané, veselé, rozjásané banky. Dostal jsem příležitost chodit na stavby, Jirka mě tam občas poslal „vymáchat se“ v nějakém průšvihy. Víím, že teď to bude znít jako klišé, ale pro nás studenty byl něco jako druhý otec, nebral lidi jako „kusovky“, věnoval se nám. Dodnes jsem mu za to všechno, co pro mě udělal, vděčný, za to, co mě on i Martin Krupauer naučili – tvrdě pracovat, zvyšovat vlastní efektivitu, ale i hýčkat si klienty a rozvíjet talenty ve vlastních řadách. Naučil jsem se tam i pracovat na počítačích, což před patnácti lety bylo tak trochu sci-fi. Pama-

tuju si, že jsme s Pepou Čížkem a ještě s jedním počítačovým animátorem udělali snad jednu z prvních 3D animací stavebního objektu u nás, průlet barákem. Připadali jsme si jako největší borci. To byla pecka! Když jsme to pak jeli ukazovat do Prahy na úřad, paní nám znuděně řekla, že to je „nepřesvědčivé“. Nepřesvědčivé! Musím se tomu smát, protože teď „neprodáte“ bez vizualizací ani rodinný domek.

A neměl jste tendenci zůstat v Praze nebo v Brně, kde je přece jen větší možnost dělat „velkou“ architekturu?

To víte, že mě to napadalo. Musel jsem ale po škole na civilku. Podařilo se mi získat místo u památkářů v Ostravě, kde jsem se věnoval opět modelování, digitalizaci dat a podobným věcem. Hodně jsem se věnoval digitálním rekonstrukcím historických průmyslových oblastí. Asi jsem byl specifický tým, že už během školy jsem si udělal kontakty na Ostravsku, v tamních profesních kruzích, takže já jsem odsud vlastně nikdy neodešel.

1 Soutěžní návrh knihovny, Ostrava, studie, 2004, společně s architektem

K. Mrvou

2 Technický skanzen – Dolní oblast Vítkovic, Ostrava, od roku 1991

připravila: Mariana Pančíková / **obrazová dokumentace:** Atos-6

No, a po civilce jsem se oženil a bylo víceméně vymalováno, zůstal jsem v Ostravě. Víte, já jsem člověk, který věří na kořeny a podobně, a přestože to vypadalo lákavě, nechtěl jsem začínat v cizím prostředí, kde nikoho neznám a necítím se tam přirozeně. Vrátil jsem se domů, i když ty začátky na Ostravsku na přelomu století nebyly růžové a bez nalejvárný, kterou jsem dostal v Atelieru 8000, bych se neodvážil začít dělat sám.

Náš společný známý Ondra dokonce nazval 90. léta na severní Moravě „dobou architektonického temna“. Byly ty začátky až tak temné?

Nejdříve jsem se pokoušel pracovat úplně sám. Navrhoval jsem domky, které jsem se snažil dělat poctivě, pracoval jsem s klientem i s profesemi, nejsou to ale věci, se kterými bych se nějak „ukazoval“.

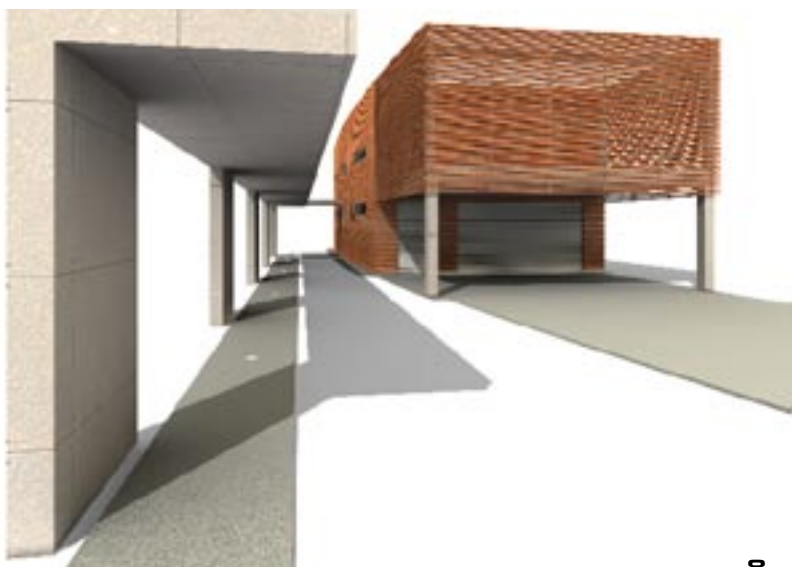
Pak jsem měl to štěstí a potkal chlapy – už téměř před důchodem – z bývalého ostravského Stavoprojektu, kteří měli projekční kancelář Atos-6. Můžeme si o bývalých státních podnicích myslet, co chceme, ale ve své době to byla projektantská elita. Já jsem na ten rozjetý byznys navázal, myslím, že pro obě strany to bylo a je přínosné. Pravdou ale je, že tehdy většinová architektonická produkce na Ostravsku byla daleko pod repub-

**3, 4 RD v Ostravě-
-Třebovicích, 2005,
od návrhu po
autorský dozor
5-7 Vila u Ostravy,
2005, od návrhu po
autorský dozor**

7

8

8 Vila v Nové Bělé, 2005, od návrhu po autorský dozor

likovým průměrem. Ani nechci to, co vznikalo, nazývat pravým jménem. Bylo nesmírně těžké prosadit nějaký, aspoň trochu lepší, modernější barák, získat vůbec klienta, zakázku. Bohatí investoři se sem nehrnuli, ale už to došlo i k nám.

Dalo by se tedy říct, že na Ostravsko dorazil stavební boom?

V ostravských poměrech ano. Staví se hlavně bydlení a kanceláře áčkové kvality. Čeho lituju, je fakt, že město, ostravský magistrát, stále neumí pracovat aktivně s pozemky. Zdá se, že úplně rezignovalo na nějakou snahu o plánování a urbanistickou zodpovědnost. (Pozemky se jenom prodávají a, soukromníku, dělej si, co chceš. Hodně toho naslibuj, však ono to nějak dopadne.)

Další věc je, že bohužel dřívější, předrevoluční struktura firem přesáhla přes 90. léta až do současnosti. Z toho vyplynula i jakási uzavřenost regionu, která jen zřídka dovolila vzniknout nějaké architektonické vlaštovce – například Divadlu louček od Ateliéru Hájek.

WWW.ATOS6.CZ

RADIM VÁCLAVÍK

(* 13. 5. 1969 v Ostravě)

1983–1987 Střední průmyslová škola stavební v Ostravě

1987–1993 Fakulta architektury VUT Brno, diplomová práce u Prof. Ing. arch. Heleny Zemánkové, CSc. (Rekonverze starých průmyslových objektů),

Cena Bohuslava Fuchse a Cena rektora VUT v Brně za projekt technického skanzenu v Ostravě – Dolní oblast Vítkovic

1990 studijní cesta, Kaiserslautern, Německo

1991 studijní cesta, Brighton, Velká Británie

1992–1994 praxe v Ateliéru 8000

1994–1995 Památkový ústav v Ostravě, analýza a zpracování urbanistické struktury průmyslových areálů

1997–2001 vlastní architektonický ateliér

2001 fúze se společností ATOS-6, spol. s r. o., vytvoření vlastního střediska

2005 spoluzakladatel a předseda neziskového sdružení Centrum nové architektury www.cnarch.cz

od r. 2006 výuka na Fakultě stavební VŠB-TU Ostrava (ateliérová tvorba)

9

9 Karolina v Ostravě,
2000, soutěžní návrh

V poslední době si ale architekti nemůžou stěžovat na nedostatek práce a snad to přinese i pár dobrých baráků.

Asi nejdiskutovanější a největší projekt v regionu, ostravská Karolina, je vaším – možná to nazvu špatně – jakýmsi osobním traumatem. Vystoupil jste nesouhlasně i v televizi – kvůli faktu, že tato zakázka byla nakonec zadána developerskou soutěží.

Ne traumatem, to je srdcovka! Víte, já jsem se obnově průmyslových oblastí v Ostravě zabýval už na škole, v prvním ročníku jsem dělal s architektem Milošem Matějem soutěžní návrh na Karolinu poprvé (dostali jsme odměnu), diplomku jsem dělal o obnově Dolních Vítkovic, a dokonce za ni dostal cenu rektora. Vždycky mi záleželo na tom, co tam doopravdy bude. V roce 2000 jsem se přihlásil do mezinárodní soutěže, která byla na toto území vyhlášena podruhé. Hodně jsem na té soutěži dřel a udělal ji v podstatě sám. Nakonec jsme se dostali do 2. kola a skončili bez bližšího umístění na 8.–19. místě. Prý si porotci mysleli, že jsem odněkud z Afriky, protože jsem ve vizualizaci použil jako stafáž černocho – což v té době nebylo obvyklé.

Soutěž vyhrál jeden polský ateliér, jejich návrh se mi líbil a bylo by dobře, kdyby se to dál rozvádělo.

Fandil jsem jim, i když jsem sám nevyhrál. Město ale výsledky jaksi přešlo a konečně v roce 2006 vyhlásilo soutěž novou, tentokrát developerskou. Zvítězila jedna velká holandská developerská společnost, která mluví o tom, že na projektu pracuje i slavný Rem Koolhaas a jeho OMA. Ale nevypadá to tak.

Město touto akcí definitivně hodilo do koše možnost tvořit město. Neumí prostě vytvořit nový fungující územní plán, nemají vize, bohužel.

Koolhaas se z dostupných informací k tomu projektu příliš nehlásí. Stalo se pro vás tedy z Karoliny hořké sousto?

Ani ne. Sám pro sebe jsem totiž vyhrál. Právě díky této soutěži jsem se na město celkem zapsal, získal si důvěru a udělal si cestu k dalším zajímavým zakázkám, jakými bezesporu veřejné budovy jsou. Pro mě to byl vlastně takový můj „americký sen“, ověřil jsem si, že když člověk tvrdě pracuje, přece jen se jakési odměny může dočkat – i když oklikou.

V Ostravě se věnujete i osvětové činnosti, založil jste Centrum nové architektury...

To jsme založili v roce 2005 s Kamilem Mrvou a Davidem Florykem. Nechtělo se nám totiž pořád jezdit na výstavy a přednášky do Brna nebo do Prahy. Chtěli jsme, aby se něco dělo i u nás. Většinou

10

jsme přiváželi výstavy z Prahy a Brna. Loni se nám dokonce podařilo udělat i jednu vlastní výstavu – Jiný dům. Měla širšímu publiku představit možnosti jiného bydlení – realizované objekty na severní Moravě. Bydlení, které navrhne architekt a kde nejde jen o anonymní typový projekt. A děláme i další věci, přednášky, exkurze.

Zklamal mě trochu přístup mladé architektonické generace – příliš se o to nezajímají, nechodí...

A není to tak, že ti schopnější, zvědavější mladí architekti prostě na Ostravsku nejsou, že odešli všichni do světa?

To je pravda, ale můžu vám říct potěšující fakt. Mladí šikovní se vracejí! Asi je to i tím, že té práce je opravdu víc.

Vaše nejmilejší zakázka je prý Tropico bar na koupališti v Ostravě-Porubě...

Ano, malá stavbička, která se nám podařila s Kamilem Mrvou k naší spokojenosti. Jde o dřevěný vznášející se objekt ve svahu nad vodní plochou koupaliště, který byl původně celý posazen na terénu. Řekli jsme si ale, že to zvedneme na konzolu. A zvedli! Dodalo to projektu žádoucí dynamiku, vytvořili jsme jakousi vyhlídku a přitom zachovali přírodní ráz okolního borového lesa.

11

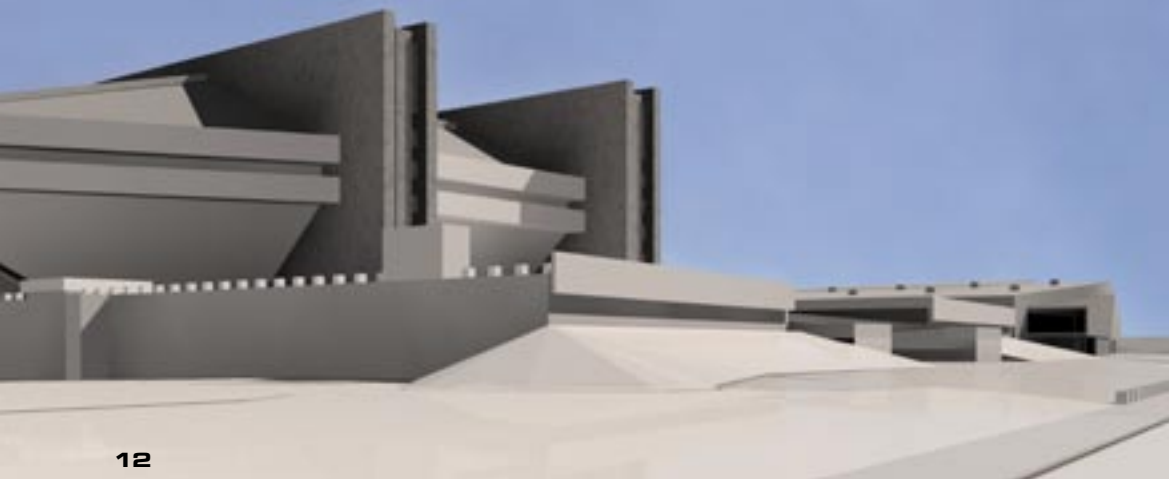

No, a přes tuto práci jsem se dostal i ke své zatím největší zakázce, k dostavbě multifunkční haly vítkovické ČEZ arény. Zpočátku to vypadalo jako hloupá zakázka, plechové hala, nic víc. Postupně se to ale nabalovalo. K tréninkové hokejové ploše přibyl hotel, šatny, posléze i bar s vyhlídkou na hlavní sportoviště.

Kdo vlastně dostavbu Arény platil?

Klientem bylo město a nemělo na to moc peněz. Stále se škrtalo, když byl hotový projekt pro územní řízení, řekli „sundej 100 milionů“, tak jsem to musel očesat. Projekt měl být barevnější, rozehranější. Ale i z levných materiálů se dá postavit velká stavba. Víte, tuto zkušenost jsem měl už z praxe v Ateliéru 8000 a viděl jsem to i při svých architek-

10, 11 Tropicobar na koupališti, Ostrava, 2005, od návrhu po autorský dozor, za spolupráce architekta K. Mrvy

12

tonických cestách po Holandsku a Švýcarsku. Jde to a dělá se to tak. A udělali jsme to tak i my. Přístavba je řešena tak, že vlastně jakoby vyrůstá z podstavy monumentální budovy arény, jsou tam použity různé konstrukce tak, aby byl využit každíčký centimetr a byl naplněn náročný multifunkční stavební program, který si investor zadal. Na tomto projektu jsem si vlastně dělal i „hipa“ (HIP – hlavního inženýra projektu, pozn. red.), nakreslili jsme si stavařinu sami a ohlířali si celý barák. Začal jsem kvůli tomu znovu hrát rugby, které jsem kvůli práci na deset let nechal. Potřeboval jsem se z toho všeho nějak vybit a natrénovat na všechna ta náročná jednání. Vrhnuł jsem se do rugby s takovou

intenzitou, že jsem se dostal až na závodní úroveň a nakonec se u toho málem zabil. Ale pomohlo mi to. Stále chodím dvakrát týdně trénovat. Rugby je skvělou přípravou pro architektonickou praxi.

Máte nějakou zpětnou vazbu, jak byla dostavba přijata a jak ve svém spartánském provedení funguje?

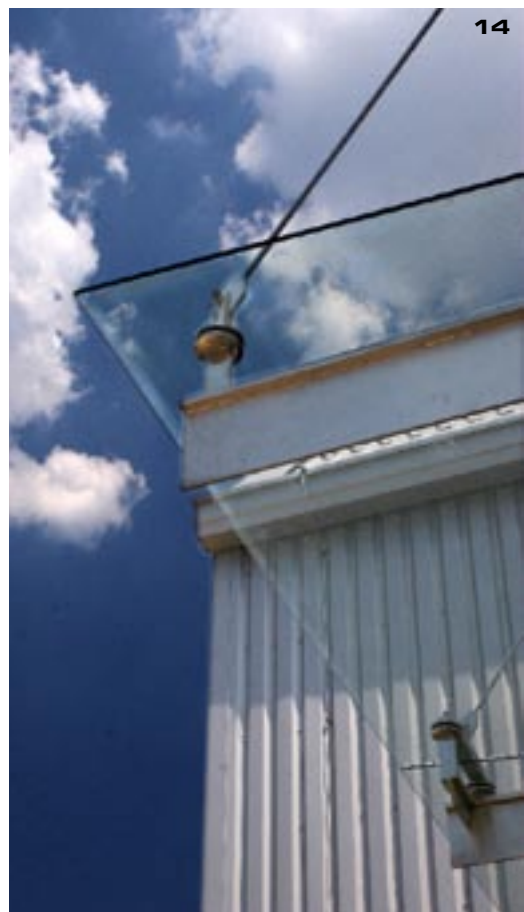
Tak někteří lidi z města byli v šoku, vyptávali se, kde se to bude omítat a malovat, nějak se na první pohled nemohli spokojit s plechy. Musel jsem vysvětlovat, že to tak je kvůli náročnému provozu (a taky že mi to jiní zástupci seškrtali). Potom se tam odehrál jeden velký rockový koncert a povrchy

12 Přístavba ČEZ Arény v Ostravě, 2007, vizualizace, od návrhu po autorský dozor
13 Pohled na sportbar - přístavba ČEZ Arény v Ostravě, 2007, od návrhu po autorský dozor
14 Přístavba ČEZ Arény v Ostravě, 2007, od návrhu po autorský dozor

13

14

15

15 Pohled na hotel
- přístavba ČEZ Arény
v Ostravě, 2007, od
návrhu po autorský dozor

16 Sportbar - přístavba
ČEZ Arény v Ostravě,
2007, od návrhu po
autorský dozor

16

ve tvrdé zkoušce obstály. To vše vysvětlilo nejlépe. Při práci na aréně jsem si stále připomínal slova Karla Doležela, když nám studentům říkal, že vždy nejtěžší architektovo dilema je, kdy přebít a kdy nepřebít původní okolí. Přemýšlel jsem hodně, jak daleko můžu jít. Také jsem hodně vzpomínal na Jirku Stříteckého, jak mě učil hledat princip baráku, jak z původního objektu „otřepat“ špínu a objevit v půdoryse původní obrazec.

Říkáte o sobě, že máte nejraději malé klienty rodinných domků. Není to časově, emočně a celkově energeticky příliš „náročné“?

To jistě je, ale právě v tom je to kouzlo, v tom vztahu. Další věc, která mě na vilách baví, je míra detailu, do které se pro naprosto konkrétního klienta můžu dostat. Problémem velkých a veřejných budov vůbec je skutečnost, že někdo jiný to platí, a někdo jiný používá. Při tomto procesu musí nutně dojít k nějakému odcizení. A to se vám při navrhování domu pro zcela konkrétní lidi z masa a kostí nemůže, nesmí stát. Je pravdou, že tím, jak přibývá práce, už se jednotlivému klientovi nestihám osobně věnovat tolik jako dřív, ale zase už jsem zkušenější a efektivnější.

Důležité je mít i dobré lidi v ateliéru, na které se můžu spolehnout. Za těch deset let jsem potkal za-

17

17 Ledová plocha –
přístavba ČEZ Arény
v Ostravě, 2007,
od návrhu po
autorský dozor

tím dva takové architekty a jednoho šikovného studenta. A máme samozřejmě výborného mladého stavaře. Další potenciál se zatím vrbí a rysuje. Je třeba, aby každý ten svůj osobní potenciál zušlechťoval. Víte, na škole jsem jednu konkrétní věc dělal jeden semestr, když jsem přišel na praxi do Budějovic, tak jsem totéž dělal dva měsíce, po praxi jeden měsíc, a když jsem začal sám v Ostravě, musel jsem totéž udělat za čtrnáct dní. Makat jsem uměl už ze sportu, ale praxí jsem se naučil zvýšit produktivitu. Při každém projektu musím najít libreto, leitmotiv. Když ho mám, tak už se jen v duchu směju a jedu!